

MINISTERIE
VAN BUITENLANDSE ZAKEN
'S-GRAVENHAGE

66449 → B
13-11-53 m
2/5

VERZOEKE BIJ BEANTWOORDING, KENMERK, ONDERWERP, DATUM EN NUMMER TE VERMELDEN

Kenmerk: DWS/NE

Datum: 13 Maart 1953

Onderwerp: Franse protocollen EDG
ter behandeling in de Ministerraad

Nummer: 32732-1913 G.S.

Fotonummer: 70319

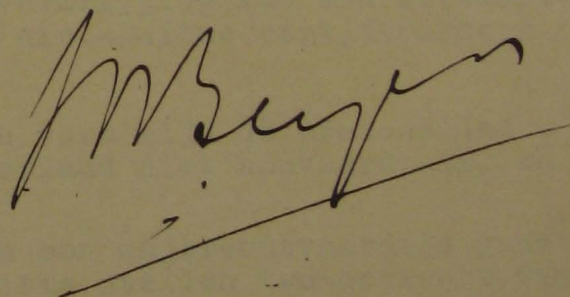
MK dd 16 Maart 1953 4

./.
Ik heb de eer U in vouwe dezes aan te bieden een memorandum, betreffende de door de Franse regering ingediende zogenaamde "interpretatieve protocollen" op het Verdrag tot oprichting van de Europese Defensie Gemeenschap.

Ik zal het op prijs stellen indien dit memorandum in de vergadering van de Ministerraad van a.s. Maandag besproken zou kunnen worden.

Ter bespoediging deed ik onze Ambtgenoten rechtstreeks een afschrift van deze brief met de daarbij behorende bijlagen toekomen.

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,

Zijner Excellentie
de Heer Minister-President,
te 's G r a v e n h a g e

c.cf. aan alle Ministers

MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

FOTO-BtZ. 70319 a

NOTA VOOR MINISTERRAAD

INZAKE

DE FRANSE PROTOCOLLEN MET BETREKKING TOT DE E.D.G.

- a. Bijlagen: I Protocollen
II Analyse
III Standpunt U.S.A.
 - b. Voor conclusie inzake analyse protocollen, bezien vanuit Nederlands standpunt, zie bijlage II, pt.11.
 - c. Voor standpunten verdragspartners, zie pt.4.
 - d. Voor Nederlands standpunt, zie pt.4.5. en pt.7.
1. Als bijlage I wordt U. hierbij - nogmaals- aangeboden de z.g. Franse wijzigingsprotocollen op het EDG-Verdrag.
 2. De protocollen vallen uiteen in drie groepen:
 - 2.1. voorstellen teneinde de Franse regering de nakoming van haar verplichtingen in de overzeese gebieden, in het bijzonder Indo-China, te vergemakkelijken.
 - 2.2. voorstellen teneinde "l'unité et l'intégrité des forces françaises" zoveel mogelijk te waarborgen.
 - 2.3. voorstellen ter verkrijging van een uitzonderingspositie van niet-Duitse strijdkrachten in Duitsland.
 3. In hun oorspronkelijke vorm zijn de protocollen - als geheel - voor Nederland niet aanvaardbaar, en wel omdat:
 - 3.1. zij de Fransen in een ongerechtvaardigd gunstige uitzonderingspositie stellen ten opzichte van de andere verdragspartners;
 - 3.2. zodanig discriminerend zijn ten opzichte van Duitsland dat zij in ongewijzigde vorm voor dit land onaanvaardbaar zijn, hetgeen de totstandkoming van het EDG-Verdrag - d.w.z. in de praktijk de inschakeling van Duitsland bij de verdediging van West Europa - bedreigen;
 - 3.3. enige der protocollen - in het bijzonder die met betrekking tot art.13 en 107 van het verdrag - voor Nederland op zichzelve onaanvaardbaar zijn.
 - 3.4. een nadere analyse der protocollen is als bijlage II gevoegd; de aandacht moge worden gevestigd op de Conclusies in pt.11 van deze bijlage.

4. Over de protocollen wordt onderhandeld binnen het kader van het Interim Comité, EDG (voor Nederland Jhr. van Starckenborgh)

Gebleken is:

- 4.1. dat de Fransen de protocollen slechts als interpretaties en geen wijzigingen van het verdrag voorstellen; zij zijn genegen de Franse uitzonderingspositie gedeeltelijk los te laten en hun voorstellen als onderhandelingsbasis te beschouwen. Overigens heeft de Franse regering zekere resultaten nodig teneinde de weerstand tegen de EDG in het Parlement te overkomen. Zij zal dan ook slechts zover toegeven aan de eisen tot amendering als zulks door haar verdraagbaar wordt geacht met het oog op het Parlement.
- Daarnevens trachten de Fransen de weerstand der verdragspartners tegen de protocollen uit te buiten ter verkrijging van steeds verdergaande concessies zijdens het U.K. en de U.S.A. inzake toenadering tot de E.D.G., een en ander mede ten behoeve van de Assemblée. Zodra de Fransen het gevoel hebben hier het maximum te hebben bereikt, lijkt het dat hun onderhandelingspositie gemakkelijker zal worden.
- 4.2. de Duitsers wensen geen protocollen, welke duidelijke wijzigingen van het Verdrag zijn, zulks teneinde te ontkomen aan de noodzaak het Verdrag opnieuw door hun parlement in eerste en tweede lezing te laten behandelen. Nadat het Verdrag in derde lezing door de Bundestag is aangenomen (wordt verwacht ± 20 Maart) zal ook de Duitse onderhandelingspositie gemakkelijker worden.
- 4.3. Luxemburg is genegen zoveel mogelijk aan de Franse wensen tegemoet te komen.
- 4.4. Italianen en Belgen nemen een soortgelijk standpunt in als Nederland.
- 4.5. Nederland meent:
- 4.5.1. dat de regeling van het terugtrekken van Franse contingenten - voorstellen inzake art.13 - slechts aanvaardbaar is in zeer gewijzigde vorm; deze zal de Fransen veel meer moeten binden en in enigerlei vorm instemming der betreffende NATO-organen met de terugtrekking tot een vereiste moeten maken. De gedachten gaan in de richting van een automatisch bijeenkomen van de NATO- en EDG-Raad ingeval Frans verzoek tot terugtrekking.
- 4.5.2. dat de voorstellen inzake gedeeltelijke opheffing voorgeschreven contrôle op wapenproductie - art.107 - slechts aanvaardbaar zijn indien duidelijk vast-

staat dat hierdoor geen gunstige uitzonderingspositie voor de Franse wapenindustrie wordt geschapen ten detrimente van de SDG, doch slechts de voor de oorlog in Indo-China strikt nodige faciliteiten worden gewaarborgd.

- 4.5.3. dat de overige voorstellen in principe en behoudens kleine wijzigingen wel aanvaardbaar zijn, mits ook toepasselijk voor de overige verdragspartners, en mits voorzien van waarborgen met betrekking tot de financiële consequenties. ("schoolgelden" regeling inzake "protocol concernant écoles", etc.)
- 4.6. De V.S. nemen een standpunt in hetgeen de Nederlandse desiderata geheel dekt. (zie bijlage III)
5. Het I.C. heeft thans de protocollen ter behandeling gegeven aan het Comité Juridique, ter voorbereiding van een basis voor overeenstemming. Er zijn aanwijzingen dat deze besprekingen redelijk hoopvol verlopen.
6. Gezien het gestelde in de punten 4.1. en 4.2. kan avant einde Maart echter geen eindbeslissing inzake de protocollen worden verwacht.
7. Nederland heeft voorshands zich beperkt tot het blijkgeven van zijn afkeurende verwondering over het feit dat de protocollen - in tegenstelling met eerdere verklaringen - bepaaldelijk afwijkingen van het Verdrag voorstellen, en heeft aangedrongen op verduidelijkingen door grondige analyse. Dit standpunt is gebleken de juiste te zijn geweest.
Geleidelijk gaat de Nederlandse vertegenwoordiger er thans toe over een basis voor overeenstemming te helpen vinden, echter onder voorbehoud van het gestelde in de punten 4.5.1. t/m 4.5.3. - houdende voorwaarden ter verzekering dat geen wezenlijke Nederlandse belangen worden aangetast. Het lijkt dat Nederland - met inachtneming van het bovenstaande - aan redelijke Franse eisen ter tegemoetkoming aan haar moeilijkheden in Indo-China, tegemoet kan komen.
8. Na gereedkoming der onderhandelingen over de protocollen door de I.C. zal de Nederlandse Regering dienen te beslissen welke van de aldaar bereikte resultaten ter ratificatie aan het Nederlandse Parlement dienen te worden aangeboden, en welke slechts als interpretaties van het Verdrag behoeven te worden gezien, zodat met overlegging aan het Parlement kan worden volstaan.
9. Intussen behoeft een en ander de behandeling van het Verdrag in de Kamercommissie niet te vertragen, daar het hier in wezen om twee bepaalde artikelen - 13 en 107 gaat.

's Gravenhage, 13 Maart 1953